

MATERE

Za dobro vzgojo tvoje predšolskega otroka v domu igre in dela, v otroškem domu in na igrišču hočemo usposobiti dobre vzgojiteljice, ki jim boš v času, ko si zaposlena, brez skrbi zaupala svoje otroke.

Hočemo, da bo vzgojiteljica svojih otrok izobražena žena, ki jih bo z materinsko ljubeznijo s svojim bogatim znanjem in poznavanjem vseh posebnosti predšolske vzgoje pravilno razvijala in vzgajala za graditelje socialistične skupnosti, za srečno bodočnost.

Take vzgojiteljice predšolskih otrok bo usposabljal štiri letna srednja vzgojiteljska šola, ki bo na novo odprta v šolskem letu 1949-50 v Ljubljani. Absolventke te šole bodo imele popolno srednjesolsko kvalifikacijo. V 1 letnik bomo sprejemali absolventke nižje gimnazije z nižjim tečajnim izpitom ter učenke sedemletke in njeje enake šole, ki bodo opravile potrebni dopolnilni izpiti. V 2. razred se lahko vpíšejo absolventke 4. in 5. razreda gimnazij in 1. letnika učiteljskih, v 3. letnik pa absolventke 2. letnika učiteljskih.

Zaradi velikega pomanjkanja vzgojiteljic bo poleg te šole v Ljubljani še enoletna šola za pomožne vzgojiteljice. V to šolo se lahko vpíšejo kandidatke, ki

so izpolnile iste pogoje, kakor so predpisani za sprejem v štiri letno šolo, in so stare najmanj 16 let. Enoletna vzgojiteljska šola je posebno primerna za dekle, ki bi rade kmalu dosegle svoj poklic. Dobra pomožna vzgojiteljica lahko kasneje v tečajih doseže poklic vzgojiteljice.

Gojenke obeh šol bodo po potrebi stanovalke v internatu in dobivale tudi stipendijo.

Prijave za opis s priloženim zadnjim šolskim spričevalom oziroma opravljenim nižjim tečajnim izpitom in rojstnim listom, pošljite ravnateljstvu državnega učiteljskega v Ljubljani. Prošnje za stipendijo s prilogi (prepis zadnjega šolskega spričevala, potrdilo o premoženjskem stanju svojem in svoje družine, karakteristiko mladinske organizacije, predlog okrajnega ljudskega odbora o potrebni in višini stipendije, izpolnjeno in potrjeno vprašalno polo za stipendiste) pa pošljite preko okrajnega ljudskega odbora na Ministrstvo za prosvoto.

Potreba po vzgojiteljicah je velika, ker se matere vse bolj vključujejo v produkcijo in hitro naraščajo številu vzgojnih domov za predšolske otroke.

Zato svetuj mladinkam, da se odločijo za ta poklic!

DOPISI

Prejeli smo v objavo dopis sledeče vsebine:

Loka ni vlak Ptuj-Maribor

Delavci Tovarne avtomobilov, Splošne, Gradisa in drugih podjetij, ki smo zaposleni na Tezemu pri Mariboru, se čisto vprašujemo, kako predpogoji bi bili potrebni, da bi bil uveden na progi Ptuj-Maribor lokalni vlak, ki bi prispel v Maribor pred 6. uro zjutraj in ki bi odpeljal iz Maribora ob 15. uri.

Ta vlak bi bil dobrodošel delavcem, ki so sicer vezani na prevoz s pokritimi in nepokritimi tovornimi avtomobili, obenem pa bi omogočil potovanje v Celje, Ljubljano in drugam.

Iz Ptuja pelje avto ob 5. uri zjutraj, isto tako iz Hajdine in iz Turinca. V deževnih in hladnih dnevih in nočeh smo izpostavljeni mrazu in vlagi, če pregrinjala na kamionih ne zadržuje vode. Tovarna avtomobilov ima sicer za prevoze delavcev in nameščencev iz Ptuja avto, vendar imamo izkušnje že iz lanske zime, ko je avto v sled defekta v snegu obstal in ko smo v mrazu cele ure čakali na drugi kamion. Tako smo prihajali na delo ob 7. uri ali pozneje. Vsekakor smatramo, da bi se dalo to vprašanje pri bodoči ureditvi železniškega prometa upoštevati in celo razširiti na progi Čakovac-Maribor.

Kmet Vincek v Ljubljani ni imel uspeha

Stojenci, septembra 1949.

V akciji za odkup žitaric so nekateri tukajšnji kmetje poskušali opraviti svojo obvezo s količinami žitaric, ki nikakor niso odgovarjale resnosti letošnjega maksimalnega odkupa. Ker jim ni mogel pomagati KLO in ker OLO ni upošteval njihovih pritožb, so se osebno obrnili na Ministrstvo za državne nabave v Ljubljani. Kot delegata so poslali v Ljubljano kmeta Vinceka Andreja.

Da bi se ta pri MDN lažje uveljavil, je pred odhodom izpolnil svojo obvezo, ne da bi komu povedal, da je imel boljši pridelek, kot mu je bil zaračunan. Ker je kmetom zatrjeval, da bo s svojo intervencijo uspel, ti niso poslušali poziva odkupnega podjetja na pravočasno oddajo. Kmet Vincek se je vrnil iz Ljubljane brez uspeha, predpis obvezne oddaje je moral biti izpolnjen. Nedvomno kmetje iz Stojncev v bodoče na Vincekov vpliv ne bodo nič več dali, ker so se prepričali, da so odkupi obratunani po zmogljivosti zemlje, ne pa po želji, koliko žita bi še kdo rad obdržal.

Otrok posnema starše. Zato mu bodi vzor v besedah in dejanjih!

Pazimo na telesno vzgojo naših otrok! Samo zdrav človek lahko služi skupnosti!

„Teden matere in otroka“ je posvečen veliki skrbi množice za varstvo mater in otrok

Da bo izvajanje programa v »Tednu matere in otroka« v Ptuju znano čim večjemu številu delovnega ljudstva, navkljub programu, ki smo ga že objavili v št. 18 z dne 5. avgusta t. l., da bo udeležba na prireditvah čim številnejša in da bo dobilo praznovanje res svečani odraz.

V nedeljo 25. septembra ob 20. uri V gledališču v Ptuju svečana akademija s sporedom.

V torek 27. septembra ob 16. uri V gledališču pravilnična igra »Saegulčica«.

V sredo 28. septembra ob 14.30 uri V prostorih Resilne postaje Rjodnega križa, zdravstveno predavanje. Predaval bo dr. Brumen Franc.

V sredo 28. septembra ob 20. uri V dvorani Ljudske univerze v Ptuju, zdravstveno predavanje. Predaval bo zdravnik dr. Rakuš Franc.

V četrtek 29. septembra ob 19. uri V DIDu v Ptuju, Ljubljanska cesta, počastitev mater.

V nedeljo 2. oktobra ob 19. uri V Ptuju, Račeva ulica — otvoritev otroških lasi.

V nedeljo 2. oktobra ob 14. uri V Ljudskem vrtu pri Ptuju, pionirski sejem.

Solski centri in množične organizacije v okrajih so prejeli od Okrajnega odbora za organizacijo »Tedna matere in otroka« iz Ptuja, za izvedbo tekmovalnih in prireditvenih točkov navodila, solski centri pa so prejeli še posebej »Zdravstvenega aktivista« z navodili za izvedbo tedna. Tako so v tehničnem pogledu dani v Ptuju kot na terenu vsi pogoji za zglede izvedbo »Tedna matere in otroka«.

Zločinec Firbas iz Gorišnice bo dal obračun za izdaje borcev NOB

Firbas Jožef iz Gorišnice, železniški progovni delavec, je že pred prihodom Nemcev v Jugoslavijo pel največjo slavo okupatorju — Nemcu. Kmalu po prihodu Nemcev se je vključil v nemško organizacijo »Kulturband« in v isti prav vestno služil okupatorju ter vodil agitacijo proti narodnoosvobodilnemu pokretu.

Kakšen nečloveški bes je vodil napram svojemu ljudstvu, napram borcem za svobodo, se vidi že iz primera, ki sledi:

Meseca marca 1945. leta ponoči so prišli skoz vas Gorišnica partizani in se ustavili pri tovarišu Toplaku Bogomirju, sosedu Firbas Jožeta, kjer so imeli neki sestanek. Firbas je to opazil in kot zvesti hlapce Hitlerja, takoj tekel na orožniško postajo Gorišnica in tam vsa zadevo prijavil. Prijavil naše borce za svobodo. Orožniki kot Nemci so bili boljši od njega po drugi strani pa so imeli tudi strah pred narodnoosvobodilno vojsko in na prijavo Firbase niso intervenirali ter prijavo nekako prikrižali.

Firbas pa se je hotel na vsak način mačevati nad partizani, vsled česar je še istega dne okrog 10. ure dopoldne ponovno prišel na orožniško postajo Gorišnica, kjer je z grožnjo, da bo šel na Gestapo v Ptuj, prisilil orožnike, da so poklicali pomoč iz sosednjih orožniških postaj. Firbas sam, kateri je imel nečisto izdajalsko vest, je zahteval, da takoj pokličejo pomoč iz sosednjih postaj, s čemer se je hotel zagotoviti, da bodo partizani in vsi prišli Nemcem v roke, odnosno, da jih bodo pobili. Zahteval je od orožnikov, da z največjo pazljivostjo polovijo ali pobijejo partizane, da ne bo nobeden ušel, sicer njemu grozi nevarnost za življenje.

Na njegovo ostro intervencijo so orožniki res odšli na lice mesta, kjer se je razvila huda borba s partizani, katerih je bilo 10 po številu kajti dva kurirja sta že pred borbo odšla iz vasi s pošto. Na licu mesta so darovali 4 partizani svoja življenja hrabro se boreč z okupatorjem. Borci so držali pozicije, dokler jim ni zmanjkalo municije, kakor so Nemci vdrli in vseh preostalih šest žive polovili. Ko se je Firbas počutil varnega in ko je videl, da so vsi partizani v okupatorjevih rokah, se je ujetim takoj približal, pa čemer so ujeti takoj skopali, da jih je on izdal. Ujete borce so Nemci privežali k drevesom in jih tam prečepali ter nečloveško mučili, dokler jih niso zvezali po tri in tri skupaj in jih zmetali na avto ter jih odpeljali na ptujski Gestapo, kjer so pretrpeli nova mučenja in žalivce. Od tu so jih odpeljali v Maribor, kjer so bili 4 obsojeni na smrt, od katerih pa je še pred usmrčitvijo pobegnil tovariš Rakuš Franc iz Mežgovec ter si s tem rešil življenje. Ostali trije so bili ustreljeni, dočim sta bila dva odpeljana v internecijo.

Vsled podlosti Firbase so torej plačali z življenjem svobodo sledišči tovariši: Serles Anton, Sever Rudi, Bolšak Franc in Tobijas Franc, kot talci pa so bili pobili Roškar Jakob in dva nepoznana tovariša. Imenovana, ki sta bila odpeljana v internacijo, sta se še pred koncem vojne rešila iz taborišča in stopila v NOV, od koder sta se po osvoboditvi vrnila domov in povedala vse, kar sta vedela o vojnem zločinc Firbasu, katerega pa točasno ni bilo nikjer, ker je po mnenju ljudstva pobegnil na Koroško, skupaj z Nemci. Toda v tem mnenju so se ljudje zelo motili, kajti Firbas je že pred koncem vojne naredil domo bunker, v katerega se je po prihodu NOV skrila in tam prečepel skrit vseh 50 mesecev in kjer so ga zvesto podpirali in hranili njegovi domači, predvsem pa sestra. Budnost mlilčnikov postaje NM Gorišnica se je zabavali, da se je imenovanega vojnega zločince zalotilo v njegovem brlogu in ga privodilo na dan pred ljudi, kateri so ga hoteli mlilčnikom iztrgati iz rok in ga za njegove grehe sami kaznovati. Imenovani je danes pred ljudskim sodiščem, kakor tudi njegova sestra in žena, kateri sta podpirali skozi tako dolgo dobo imenovanega zločince.

Ljudsko sodišče ima danes tega zločince in njegove zaščitnike v rokah, da prelože tudi zaslužno kazen P. A.

Zgledni rejci plemenske živine so trdna opora za izvedbo plana glede živinoreje

Izpolnitev planske naloge glede živinoreje ni mogoča brez dviga živinoreje, številčno in kakovostno s povečanjem števila dobrih plemenjakov. Brez tega si ni mogoče zamisliti, da bi vrednost živinorejske proizvodnje v letu 1951 preseгла predvojno proizvodnjo za 15 odst. na področju LRS.

V vrsti ukrepov, ki se izvajajo v tem cilju in vseh panogah kmetijskega gospodarstva v borbi za večjo proizvodnjo, zavzema nedvomno zelo važno mesto odbira ali selekcija plemenske živine. Kakor odbiramo za seme krompir, tujol itd., tako odbiramo tudi v živinoreji plemenske živali, ki imajo na videz ali še bolj dokazane dobre lastnosti gošpodarskega pomena, ki se na osnovi dednega zakona prenašajo tudi na potomstvo.

V živinoreji je tako odbira urejena z zakonom in se obvezno izvaja na vsem področju države z vsakoletnim rednim priznavanjem ali licenciranjem plemenjakov.

Ker je le malo časa do letošnjega rednega priznavanja plemenjakov, je važno, da se s tem seznanijo naše ljudstvo.

Na področju ptujskega okraja se vrši priznavanje bikov in meriascev v času

od 26. septembra do 1. oktobra 1949 po sledečem časovnem in krajevnem razporedu:

- ### Razpored priznavanja plemenjakov
- Ponedeljek, 26. septembra 1949**
- Ob 8. uri: v Staršah za Slovenjo vas, Starše, Marjeto na Dr. p.
  - Ob 11. uri: v Cirkovcih za Cirkovce in Škole.
  - Ob 14. uri: v Sesteržah za Sesterže.
  - Ob 16. uri: v Lovrencu na Dr. pol za Lovrenc na Dr. p., Ptujsko goro, Pletanje.
- Torek, 27. septembra 1949**
- Ob 8. uri: v Trzecu za Trzec, Vid pri Ptuju, Pobrežje Lancova vas, Sela Varejo, Zg. Pristavo, Majski vrh, Gorco.
  - Ob 11. uri: v Doklecah za Ptujsko goro in Doieno.
  - Ob 12. uri: v Majšperku za Majšperk in Stoperce.
  - Ob 14. uri: v Narapljah za Naraplje.
  - Ob 16. uri: v Zetalah za Zetale.
  - Ob 17. uri: v Novi cerkvi za Novo cerkev, Gruškovec, Rodni vrh, Podiehnik in Sedlašek.

- Sreda, 28. septembra 1949**
- Ob 8. uri: v Leskovcu za Leskovec, Vel. Varnico in Skorinjak.
  - Ob 10. uri: v Cirkulana za Cirkulane, Gruškovec, Paradiž, Slatino, Gradišča.
  - Ob 12. uri: v Zavrču za Zavrč, Turški vrh, Gorenjski vrh.
  - Ob 14. uri: v Stojncih za Stojnce, Bulovce, Sobetine.
  - Ob 16. uri: v Markovcih za Markovce, Žabovce in Borovce.
- Četrtek, 29. septembra 1949**
- Ob 8. uri: v Janežovcih za Janežovce, Jiršovce, Vintarovec, Desternik.
  - Ob 11. uri: v Bišu za Trnovski vrh, Trnovsko vas, Biš. Bišečki vrh.
  - Ob 13. uri: v Vitomarcih za Vitomarce, Slavšino.
  - Ob 15. uri: v Juršincih za Juršince, Sakušak, Polensak in Brezovec.
  - Ob 17. uri: v Pacinju za Pacinje, Levajnce, Dornavo, Kicar, Podvince.
- Petek, 30. septembra 1949**
- Ob 8. uri: v Gorišnici za Gorišnico, Moškanice, Gaievce, Formin, Zamušane in Mežgovec.
  - Ob 10. uri: v Podgorcih za Podgorce, Cvekovec, Šodince.
  - Ob 12. uri: v Ormožu za Ormož, Lešnico, Pavlovce, Vel. Nedeljo, Loperšice in Hum.
  - Ob 15. uri: v Središču za Središče, Obrež, Šalovce.

Sem in tja po Veliki Nedelji

Zadružni dom v Veliki Nedelji je bil spravljen pod streho že lansko jesen. Sedaj se dograjuje notranjost. Največjo pozornost posveča odbor za zgraditev doma, da bosta prosvetna dvorana in oder narejena po sodobnih potrebah. Oder bo imel prostor za orkester, proscenij in vse potrebne stranske prostore, tako da bo na njih mogoče igrati tudi večje igre. Dramatski odsek pripravlja za otvoritev dvorane Miklovo Zalo v Žiškovih prireditvi. Da bi bila otvoritev čim preje, je nujno, da bi bila dela v dvorani čim bolj pospešena. Nova prosvetna dvorana bo potem kulturni center velikega okoliša.

Izmed odsekov prosvetnega sveta je bil čez poletje aktiven samo izobraževalni odsek s knjižnico, ki šteje nad 500 izbranih sodobnih in klasičnih del. Ljudstvo si jih pridno izposoja. V »Tednu napredne knjige« je imel knjižno razstavo. Knjižnica bo premeščena iz dosedanjega prostora v lepo sobo v psojpu KLO.

11. septembra so pri nas gostovali igralci iz Gorišnice z Molierovo komedijo »Skopuh«. Vloge, zlasti skopuhova, so bile podane s tako prepričevalnostjo, da je igra zadržila gledalce. Nekateri igralci so izpolnili pogoje za velike odre.

Mladina iz Velike Nedelje razume sodobni tok življenja. Vedno več fantov in deklet odhaja po dovršen osnovni šoli v industrijske šole, starejši pa v industrijsko produkcijo. Okrog 40 dijakov obiskuje gimnazijo v Ormožu in Ptuju. Večina te mladine uvideva stvarnost našega razvoja in trdno veruje v socialistično bodočnost.

Z zaprtimi očmi sledi vsakodnevni razvoju skupnica nerazgledanih ljudi, med njimi tudi par dijakov, ki si še domišljajo, da jim bo ponočno petje pobožnih pesmi »na placu« v življenju več koristilo, kakor pa napredno znanje in sposobnosti, ki jih pridobivajo s šolanjem. Če se želijo rešiti zaostalosti, se morajo prvenstveno rešiti vpliva klerikalne propagande, da ne bodo ostali njeno zarjavelo orodje.

Olajšave za obiskovalce zagrebškega velesejma

Uprava zagrebškega velesejma obvešča vse obiskovalce zagrebškega velesejma, da naj ob odhodu kupijo celo vozno karto. Ob obisku velesejma bodo dobili v Zagrebu potrdilo, da so bili na velesejmu. S tem potrdilom se bodo vrnil s kupljeno vozno karto brezplačno. Opozarjamo potnike, da ne smejo spreminjati vlaka ali razreda. Vrtni se morajo po tisti progi, po kateri so dopotovali.

Domači obiskovalci lahko izrabijo ugodnost pri odhodu od 9. septembra do 2. oktobra 1949, pri vrnitvi pa od 17. septembra do 10. oktobra 1949, domači razstavilci pri odhodu od 3. septembra do 2. oktobra 1949 in pri vrnitvi od 17. septembra do 17. oktobra t. l.

Urad za prenočišča, prehrano in bivanje v Zagrebu je v prostorih mestnega turističnega urada v Zagrebu, Zrinjevac št. 18, telefon 25-373.

Redne vstopnice za velesejm stanejo 20 din za en obisk za oficirje in podoficirje Jugoslovanske armade pri posameznih obiskih 10 din. Sindikalne po-

družnice uživajo popust samo pri skupnih obiskih in plačajo 10 din za vsake vstopnico. Pri skupinskih obiskih plačajo šole in vojski 5 din za vstopnico. Vse skupinske obiske je treba prijaviti vsaj en dan pred prihodom pisnec upravi zagrebškega velesejma.

Velesejm bo odprt za razstavilce od 7 do 18. ure. za obiskovalce pa od 8

ŠAH

PRVENSTVO PTUJA ZA LETO 1949

V torek, 13. t. m. se je začelo v prostorih gostilne pri »Pošti« tretje šahovsko prvenstvo Ptuja za leto 1949 s štirinajstimi udeleženci. Igralni dnevi so vsak petek torek in četrtek ob 8. uri zvečer v gostilni pri »Pošti«. Že v prvih kolih se je izkazalo, da so moči udeležencev precej izenačene in je tako prišlo že do prvih presečenj; n. pr. dva zapovrstna poraza tretjekategorika Drogenika.

Igralci so pri žrebu dobili sledeče številke: 1. Sorli Miroslav, 2. Podkrajšek Janez, 3. Rudolf Edo, 4. Pešl Fredo, 5. Drogenik Jože, 6. Farazin Lovro, 7. Ryževski Pavel, 8. Perger Janko, 9. Toš Mirko, 10. Košir Ervin, 11. Kanceler Anton, 12. Kosmač Anton, 13. Podboj Janez, 14. Podkrajšek Rudi.

- Izidi posameznih kol:
- Prvo kolo: Sorli: Podkrajšek R. 0:1, Podboj: Podkrajšek J. 0:1, Pešl: Kanceler 1:0, Drogenik: Košir 0:1, Farazin: Toš 0:1, Ryževski: Perger, Rudolf: Kosmač, prekinjeno.
- Drugo kolo: Podboj: Rudolf 0:1, Kanceler: Drogenik 1:0, Košir: Farazin 1:0, Toš: Ryževski 1:0, Podkrajšek: Perger 1:0, Sorli: Podkrajšek 0:1, Kosmač: Pešl, prekinjeno.
- Tretje kolo: Rudolf: Sorli 1:0, Podkrajšek J.: Podkrajšek R. ½:½, Pešl: Podboj 1:0, Farazin: Kanceler 1:0, Perger: Toš 0:1, Ryževski: Košir 0:1, Drogenik: Kosmač, prekinjeno.
- Četrto kolo: Podkrajšek: Rudolf 1:0, Kanceler: Ryževski 0:1, Perger: Košir 0:1, Podkrajšek R.: Toš ½:½, Sorli: Pešl, Podboj: Drogenik, Kosmač: Farazin, prekinjeno.

SAHISTI POZORI!

V naslednjih dneh se bo pričelo sindikalno moštveno prvenstvo Ptuja v šahu. Pravico do udeležbe imajo vse sindikalne podružnice in sicer mora posamezno moštvo šteti šest šahistov. Izven konkurence bosta tekmovali dve mladinski moštvi (gimnazijca). Prijave se sprejemajo vsak ponedeljek, torek in četrtek ob 8. ure zvečer dalje v gostilni pri »Pošti«.

Moštveno sindikalno prvenstvo v šahu se v kratkem prične. Sindikalne podružnice naj prično pripravljati moštva. Vsako moštvo bo sestavljeno iz osmih šahistov. Podrobnejša navodila in čas pričetka bodo sindikalne podružnice v kratkem prejele pisмено.

Še o brzoturnirju za september

Pri poročilih o brzoturnirju za mesec september se je vrnila neljubna pomota. Tov. prof. Farazin si je namreč osvojl 6 in pol točk in ne 5 in pol ter je s tem zasedel 4. mesto, medtem ko sta na ta način Perger in Rudolf zasedla 5.—6. mesto.

Šahisti pozor! Igralni dnevi so vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri v prostorih šahovskega društva (gostilna Pri pošti).

Preključnem izgubljenou izpričevalo drž. gimnazije v Ptuju, 2. a razreda iz l. 1948/49 na ime Polh Stanko, roj. 23. marca 1934, stanujoč v Podvinclh 120.

Kupim dva dobro ohranjena žična vložka Naslov v upravi.

Rabimo inkasanta za Ptuj in okolico. V poštev pride invalid ali upokojenec. Naslov v upravi.